

«Dirigent Vivianne Sydnæs har fått det til å klinge både vart og sterkt», mener vår anmelder.
FOTO: KAMMERKORET NOVA

Hvor mye kan man forklare en historie før den blir banal?

Tør å gå nær fortellingen

CD jazz

John Adams
Med: Los Angeles Philharmonic, Los Angeles Master Chorale,

Gustavo Dudamel
The Gospel According to the Other Mary

4 Gjør pasjonen nåtidig og politisk

CD klassisk

Torbjørn Dyrud
Med: Nidaros Domkor, Vivianne Sydnæs

(dirigent), Geir Morten Øien og Erlend Aagaard Nilsen (trompet), Lars Sitter (perkussjon), Sarah Head (lesninger)
Out of Darkness

5 Forteller med tro på teksten

Å nærme seg det bibelske påskematerialet er krevende. Historien er mye og godt fortalt og er ikke lenger en felles, vestlig overbevisning. Den som går løs på pasjonen, blir sammenlignet med nestorene og må samtidig selv ta stilling til hva pasjonen kan bety i dag.

Overtalende oratorium

Amerikanske John Adams løser dette ved å understreke hva pasjonen kan bety politisk. I ver-

ket fra 2011 blander han bibelsiteter med like deler nye tekster. Tydeligst er ordene til Dorothy Day, en katolsk aktivist som gjennom livet kjempet mot myndighetene for undertryktes rettigheter.

Adams legger ordene hennes i munnen på «den andre» Maria, mens Pilatus ikke bare dømmer Jesus, men også fagforeningsaktører som Cesar Chavez og Dolores Huerta.

Fortellingen skjer fra kvinnen og den undertryktes perspektiv. Slik oppleves det paradoksalt at Adams omsetter dette til et oratorium med stor musikk. Språket er lange, talenære melodier.

Dirigent Gustavo Dudamel og Los Angeles Philharmonic håndterer Adams velkjente repetitive puls presist. Orkestersatsen svinger, det samme gjør koret som jobber homogent: med ett og samme budskap.

Men nettopp dette homogene skurrer. Vokalsolistenes handlingsmettede, operatiske uttrykk blir kantete med tanke på verdiene de kjemper for og tekstens emosjonelle innhold. Hvor er de fremmedgjorte, de som ikke tør å rope? Hva skjedde med tekstens innadvendte kraft?

Raffinert

De vakreste partiene klinger når orkesteret spiller alene, for eksempel når Maria våkner tredje dagen etter Jesu' død. Her lar Adams lyset i musikken åpne for mindre definerte assosiasjoner - i muligheten mellom natt og dag.

Torbjørn Dyruds tilnærming

er annerledes. Han bruker bibelteksten alene, og det musikalske språket øser av kirke-tradisjonens virkemidler, også den norske: Nestorer som Knut Nystedt og Trond Kverno smiler til lytteren fra noen av korets og messingblåsernes akkorder.

Også denne musikken beskriver teksten. Når koret roper *korsfest!*, gnisser en cymbal i smerte. Soldatene marsjerer med skarp trommer og det himmelske er fulgt av lys.

Men beskrivelsen er raffinert - og den er gjort i undring. Kortsatsen er ikke enkel, men laget av en som kjenner til hva et norsk kor kan gjøre. Nidaros domkor skinner i utgivelsen, først i varme kvinnestemmer, så i et flettverk av stemmegrupper.

Dyrud plasserer ulike materialer på hverandre; noen jobber med rytme, andre med melodi, og dette flerlagde spillet både groover og får koret til å høres større enn det er: Dette er komponistens fremste kjennetrekke, dirigent Vivianne Sydnæs har fått det til å klinge både vart og sterkt.

Å sammenligne verdensnavn med mer lokale aktører er kanskje urettferdig. På papiret er nok Dyruds verk nærmere den patriarkalske tradisjonen enn Adams', samtidig tillegger det ikke historien like mange av vår tids etablerte sannheter som Adams gjør.

Å gjøre noe stort er ikke ensbetydende med bra. Å tørre å gå nært på teksten, uten å gjøre den banal, er derimot et lite kunststykke.

Ida Habbestad